

נצח ישראל - פרק ז' (2) / מקורות נוספים

1. מסילת ישרים (פרק ו' - מידת הזריזות)

ותראה כי טבע האדם כבוד מאד, כי עפריות החומריות גם, על כן לא יחפוץ האדם בטורח ומלאכה. ומי שרוצה ליכות לעבודת הבורא יתברך, צריך שיתגבר נגד טבעו עצמו ויתגבר ויזדרז, שאם הוא מניח עצמו ביד כבודותו, ודאי הוא שלא יצליח. והוא מה שאמר התנא (אבות ה, כ) הוי עז כנמר, וקל כנשר, ורץ כצבי, וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים. וכן מנו חכמים זכרונם לברכה (ברכות לב, ב) בדברים הצריכים חיזוק, תורה ומעשים טובים. ומקרא מלא הוא (יהושע א, ז) חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי, כי חיזוק גדול צריך למי שרוצה לכפות הטבע אל הפכו.

2. פרי צדיק (שבועות, י"א)

יש לומר בזה...שבוודאי בראשית מחשבת הבריאה מצד השי"ת, היה מוכן להיות מתן תורה ביום החמישים, אחר ספירת שבע שבתות מוזמן יציאת מצרים, והוא יום שישי בסיוון. אמנם כי משה רבנו הוסיף יום אחד מדעתו, שיהיה נשלם בזה ההכנה מצד ישראל...אבל לדורות, מופיע קדושת החג של מתן תורה ביום החמישים, מאחר שכבר יש לנו שבע שבתות תמימות, והוא היום המוכן מאז להופעת קדושת המתן תורה בבחינת המחשבה כנ"ל.

3. שבת (קיב:)

אמר ר' זירא אמר רבא בר זימונא אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים. ולא כחמורו של ר' הנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים.

4. ירושלמי שקלים (יג:)

ר' אבא בר יונה זמינא בשם ר' זעירא אין הוון קדמאין מלאכין אנו בני אנש ואין הוון בני אנש אנו חמרינ א"ר מנא בהדיא שעתא אמרין אפילו כחמרתיה דר' פנחס בן יאיר לא אידמינון חמרתיה דר' פנחס בן יאיר, גנבתה ליסטאי בליליא עבדת סמירא גבון תלתא יומין ולא טעמא כלום בתר תלתא יומין אימלכון מחזרתה אמרי אפקינון מן הכא דלא תימות גבון אפקונה אזלת וקמת לה על תרעא דמרה שריית מנהקת אמר לון פתחון להדא עלובתא דאית לה תלת יומין דלא טעמא כלום פתחין לה ועלת לה אמר לון יהבו לה כלום תיכול יהבון קומה שעורין ולא בעית למיכל אמרין ליה רבי לא בעית למיכל אמר לון מתקנין אינון אמרו ליה אין אמר לון וארימתון דמיין אמרון ליה לא בן אלפון רבי הלוקח זרע לבהמה קמה לעורות שמן לאור פטור מן הדמאי אמר לון מה נעבד לה להדא עלובתא דהיא מחמרה על גרמה סגין וארימן דמיין ואבלת:

קרבו העדה (פס): אין הוון וכו' אס היו הראשונים מלאכים אנו בני אדם אזל אס היו הן בני אדם אנחנו כחמורים לרוב פחיתותינו: א"ר מנא. באותה שעה אמרו אפי' לחמורו של ר"פ בן יאיר לא דמיין: חמרתא דר"פ בן יאיר. גנבזה לסטים כלילה והיתה טמונה אצלם שלשה ימים ולא טעמה כלום: בתר שלשה ימים. נמלכו להחזירה אמרו הוציאוה מכאן שלא תמות אצלנו ויהיה ניכר הגניבה: אפקונה. הוציאו אותה והלכה מעלמה ועמדה על פתח ביתו של ר"פ והתחילה ללעוק: א"ל ר' פנחס. פתחו הדלת לעניה זו דהא שלשה ימים שלא אכלה כלום: פתחו לה. ונכנסה: אמר להן. ר"פ תנו לה לאכול ונתנו לפניה שעורים ולא רתה לאכול: אמר לון. ר"פ וכי מתוקנים הם השעורים שאין בהם פסולת: וארימתון דמיין. הפרקתן מהם דמאי: אמרון ליה. לא כך למדתנו רבינו הלוקח פירות מעם הארץ לזרע או להאכילן לבהמה פטורין מן הדמאי לכיון דרוב עמי הארץ מעשרין הן לא גזרו באלו כיון שאינו אוכל מהן דעלמא: קמה לעורת. לעבדן ושמן לנר פטור מן הדמאי וזו נמי למה אינה אוכלת: אמר לון. ר' פנחס: מה נעשה לעניה זו שהיא מחמרת על עלמה הרבה והפריקו דמאי ואכלה: